

INHOUD

Samenvatting van de onderzoeksresultaten (in Polen))

Estland: Werkloosheid als een van de structurele problemen rond armoede

Samenvatting van de onderzoeksresultaten - Italië

Geld lost het niet op! Armoede en visie op effectieve modellen nodig voor het komen uit armoede in Cluj-Napoca (Romania)

Samenvatting van de onderzoeksresultaten – armoede - Nederland

Goed, voldoende... maar... wat zal de toekomst ons brengen?

Together
Against
Poverty

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission and the National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

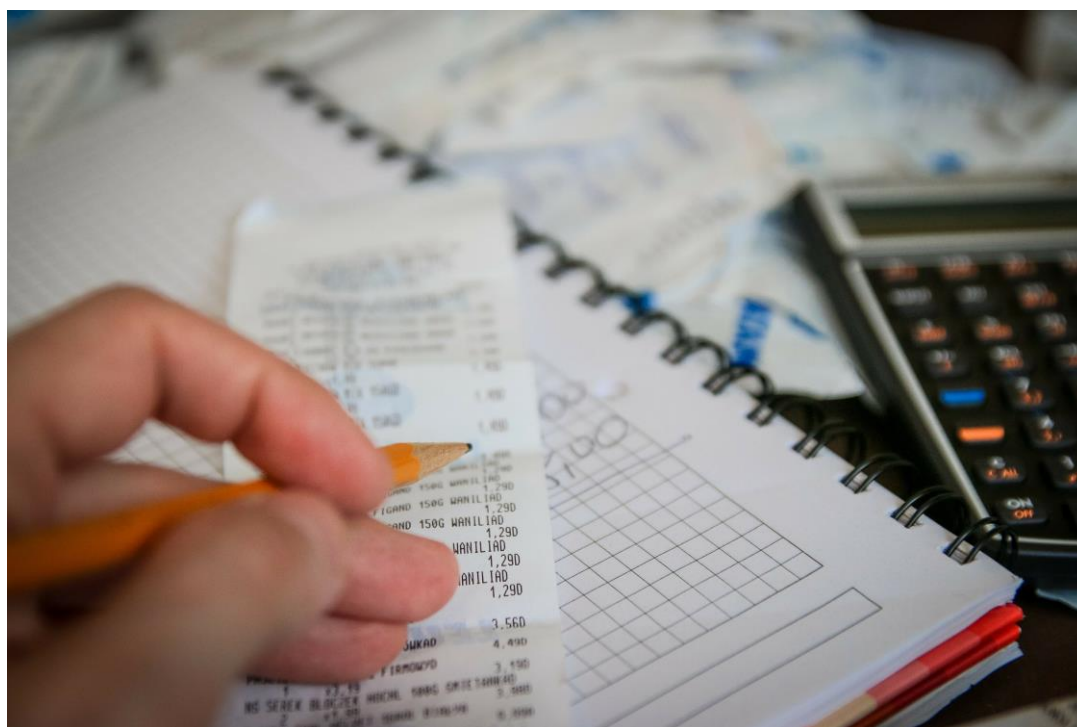

In het kader van het project, van november 2014 tot januari 2015, werden in Polen de diepte-interviews met 15 vertegenwoordigers van de doelgroep van het project, d.w.z. mensen die uiterst kwetsbaar zijn voor armoede en sociale uitsluiting, uitgevoerd

In het kader van het project, van november 2014 tot januari 2015, werden in Polen de diepte-interviews met 15 vertegenwoordigers van de doelgroep van het project, d.w.z. mensen die uiterst kwetsbaar zijn voor armoede en sociale uitsluiting, uitgevoerd. Onder de deelnemers aan de studie waren werkloze mensen met lage kwalificaties of een lage opleiding, een-oudergezinnen of gezinnen met veel kinderen en mensen met een laag inkomen. Van de 15 deelnemers die zijn geïnterviewd waren er 11 mensen werkloos, en 4 van hen werkten, maar de inkomsten uit arbeid zijn naar het oordeel van de respondenten niet voldoende om aan een verscheidenheid van behoeften te voldoen. Alle respondenten had geen spaargeld, maar gaven hiervoor de schuld aan hun bedrijf. Slechts in één geval hadden ze geen schulden of besparingen.

Het gemiddelde inkomen van het hele huishouden van de respondenten varieerde tussen de 300 zł en 3000 zł, maar dat maar in een geval. Het inkomen per hoofd van de bevolking is slechts 500 zł, om als huishouden het recht te

hebben om te profiteren van de sociale uitkeringen. In acht gevallen woonden de respondenten op het platteland, in vijf ervan waren het inwoners van een stad met een bevolking van meer dan 100 duizend inwoners. In zes gevallen ging het bij de deelnemers aan het onderzoek om alleenstaande ouders, en ook in zes ervan om gezinnen met veel kinderen. In een geval van een respondent had iemand een universitair diploma, maar hij heeft dit niet weten te vertalen in het bereiken van een hoger inkomen (gemiddeld inkomen in deze boerderij was slechts 900 zł), noch als het gaat om werkgelegenheid. In vier gevallen hadden de proefpersonen alleen lager onderwijs, of gymnasium, en vier hebben beroeps-onderwijs gevolgd. De meeste respondenten waren vrouwen (11 personen).

In het kader van de TAP-project heeft het MITRA team met de hulp van vrijwilligers de interviews met twee focusgroepen uitgevoerd. De eerste focusgroep bestond uit 15 werkloze Esten, vanuit Estse en Russisch sprekende taalgemeenschappen. De geïnterviewde mensen wonen in de hoofdstad van Estland, Tallinn en in Narva in het Noord-Oostelijke deel van het land, dat

zwaar is getroffen door het werkloosheidprobleem. In Estland impliceert werkloosheid ontberingen voor degenen die op zoek zijn naar werk maar het niet kunnen vinden.

De meerderheid van deze focusgroep kan niet alleen vertrouwen op de staat en op de voordelen die door de instellingen worden betaald. In veel gevallen kunnen ze alleen vertrouwen op hun familieleden die een stabiel inkomen hebben. Werkloosheid en de gevolgen daarvan worden gezien als een alarm van een nationale economische recessie sinds 2008. Terwijl de werkloosheidscijfers zijn verbeterd nu de economie zich langzaam herstelt van de crisis, zitten veel mensen tussen de twintig en vijftig nog steeds zonder werk. Mensen die

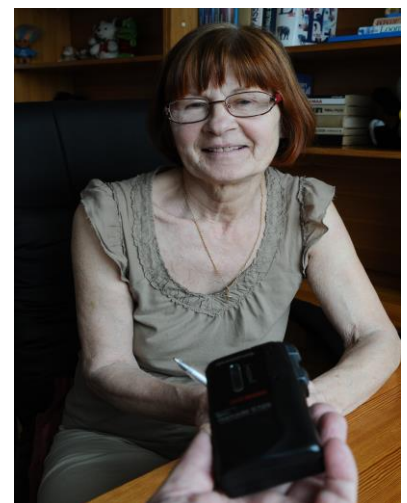
geïnterviewd werden, zien een rol voor de overheid bij het oplossen van de werkloosheidsproblemen en ook bij de zogenaamde 'export van verschijnselen van de werkloosheid'. Sommige mensen die geïnterviewd werden, geven aan dat "Estlands grootste export naar de noordelijke landen de werkloosheid is". Met het oog op de tweede ronde van interviews met de focusgroep als het gaat om vertegenwoordigers van overheidsinstellingen die moeten omgaan met werkloosheidsproblemen, hebben we uitnodigingen gestuurd naar het ministerie van Sociale Zaken, Ministerie van Sociale Zekerheid, Ministerie van Werkloosheid, de sociale commissie van het Parlement en twee lokale gemeenten. Verrassend genoeg hebben we geen antwoord gehad, behalve via antwoordapparaten... dat onze verzoeken waren ontvangen.

Het ontmoeten van alle ambtenaren face-to-face in december kon niet zonder toestemming van hun bazen. In februari wisten we interviews met zeven ambtenaren van het werkloosheidsbureau te regelen, met één lid van Tallinn City Council, een trainer/-docent van de School of Economics en één psycholoog die met werkloze mensen werkt.

Wat we hebben geleerd is dat ondersteunende diensten er niet in slagen om complexe vraagstukken van werklozen in Estland aan te pakken. Aan de ene kant zijn er veel laaggeschoolde banen beschikbaar zijn op de markt, maar dat mensen deze weigeren te nemen vanwege de extreem lage lonen, aan de andere kant is er een gebrek aan specifieke vaardigheden bij werklozen om toegang te krijgen tot een beter betaalde baan. Ambtenaren hebben ook gezegd dat het uiterst moeilijk is voor hun klanten om uit de vicieuze cirkel te komen van het leven in de marge van de samenleving, omdat het probleem van het tekort aan werkgelegenheid een van de structurele problemen is die de Estse samenleving beïnvloeden.

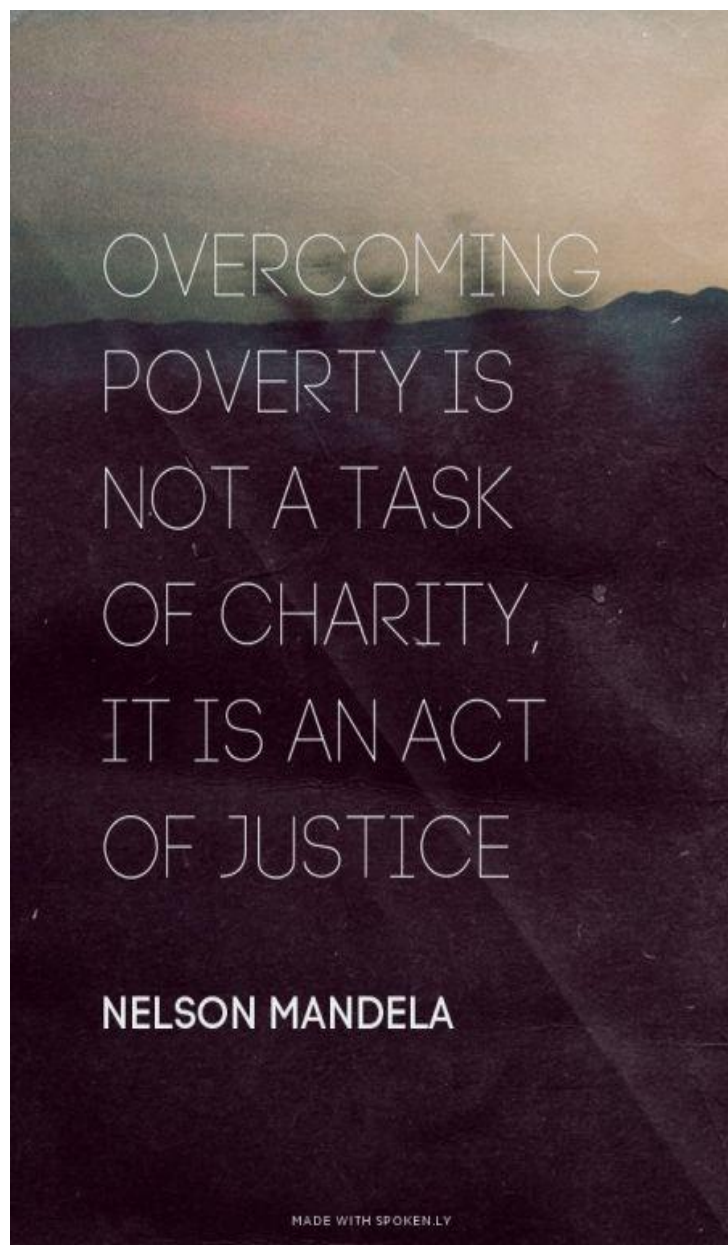
Alle 25 interviews werden vertaald in het Engels vanuit het Ests en het Russisch - en geupload op de website van het TAP-project, 27 februari.

|Interview with unemployed Malle Puusepp

Terwijl werkloosheidscijfers zijn verbeterd nu de economie langzaam herstelt, zijn veel mensen tussen de 20 en 50 nog steeds zonder werk.

Van januari tot maart was Vol.To betrokken bij de actieve fase van het project. Dankzij de hulp van acht vrijwilligerswerk-organisaties die elke dag met sociale kwesties bezig zijn, zijn we erin geslaagd om het interview ontwikkeld binnen het TAP-project af te nemen bij 15 personen van doelgroep 1. Bovendien wisten we, dankzij ons netwerk van stakeholders, interviews af te nemen met 10 beleidsmakers uit de publieke en private sector, om die erbij te betrekken.

Op basis van het eerste overzicht kunnen we onderstrepen hoe diep en serieus de impact van de financiële crisis op ons grondgebied was. Bijna alle mensen die zijn geïnterviewd verklaarden een beter inkomen en bijbehorende voorwaarden te hebben gehad vóór 2010. Het werk is een belangrijk punt. De meerderheid van het mensen antwoordde 'vinden van werk' op de vraag: 'wat kan uw bestaan verbeteren?'. Maar werk moet worden geschapen en het is een complex resultaat van de inspanningen van de publieke sector, het particuliere bedrijfsleven en individuele initiatieven. De behoefte aan het opbouwen van een sterk netwerk tussen deze drie aspecten is een strategisch punt dat blijkt uit de eerste analyse van de interviews binnen doelstelling 2 (beleidsmakers).

Hoewel de situatie nog steeds kritiek is, is er ook wat goed nieuws gekomen van ISTAT het 'National Institute of Statistica', waarvan is verschenen in november 2014 het rapport 'Inkomens en levensomstandigheden'. Volgens het resultaat van het onderzoek in 2013 kent 28,4% van de Italiaanse bevolking het risico op armoede of sociale uitsluiting, in overeenstemming met de voor de Europa 2020-strategie geldende definitie. In vergelijking met 2012 is de indicator gedaald met 1,5 procentpunt, als gevolg van de daling van het aandeel van de bevolking als het gaat om ernstig materiële deprivatie bij huishoudens (van 14,5% naar 12,4%); het aandeel van mensen met een risico op armoede blijft stabiel (19,1%), terwijl die van de mensen die deel uitmaken van huishoudens met zeer weinig werkzame mensen, stijgt licht (van 10,3% naar 11,0%). (Bron ISTAT).

Opmerking bij risico op armoede of sociale uitsluiting: de indicator is de combinatie van het armoederisico (berekend

op het 2012-inkomen), ernstige materiële deprivatie en een zeer lage arbeidsintensiteit. Het komt overeen met het aandeel van de bevolking dat te maken heeft met ten minste één van de bovenstaande voorwaarden.

Photo source: <https://www.spoken.ly>

Werk is een kernzaak, de meerderheid van de mensen antwoordde: 'vinden van werk' op de vraag 'wat kan je bestaan verbeteren?'.

GELD ALLEEN GEEFT GEEN OPLOSSING! ARMOEDE EN VISIE IS NODIG VOOR EFFECTIEVE MODELLEN TEGEN ARMOEDE IN CLUJ- NAPOCA

MARIA KOVACS, CILSDGC

De armste doelgroep van de Sociale Dienst zijn de begunstigen van de minimaal gegarandeerde lonen (MGL). Dit zijn mensen boven de 16 jaar die geen onderwijs, opleiding of werk hebben, en die in staat worden geacht om te werken. Maar ze kunnen dit

niet in een baan voor een langere tijd, meestal omdat ze niet beschikken over de nodige basisvaardigheden en kwalificaties voor de baan. Degenen die denken dat ze in aanmerking komen voor MGL moet hun dossier (met een dozijn documenten...) overleggen bij de instantie voor de bedrijfstoelageregeling, die beslist of ze in aanmerking komen voor deze steun. Zodra de beslissing is genomen wordt de persoon aangemeld bij een kantoor dat ondergeschikt is aan het ministerie van Arbeid, Gezin, Sociale bescherming en Ouderen - genaamd de Provincie Agentschap voor Sociale betalingen en Controle – en er is voor het doen van betalingen. Daarnaast is het zo in Cluj-Napoca, op basis van een beslissing van het lokale bestuur, dat de begunstigen van de MGL ook recht hebben op maaltijden verstrekt door de ‘Sociale Kantine’.

In ruil voor de MGL zijn de begunstigen verplicht gemeenschapswerk te doen. De beslissing over wat voor soort gemeenschapswerk wordt genomen door het bureau van de burgemeester. In Cluj-Napoca, volgens de heer Aurel Mocan, hoofd van DASM (zie ziardecluj.ro, haar uitgave van 2014/08/14) zijn er ongeveer 140 MGL-begunstigen die in staat zijn gevonden om het gemeenschapswerk te doen. De banen die ze wordt gevraagd om te doen, vereisen in het algemeen – denk aan het schoonmaken van de openbare ruimte - geen kwalificaties. Als een MGL-begunstigde beslist om een opleiding die wordt aanbevolen door de SPS, te volgen, telt de tijd die aan de opleiding wordt besteed, mee voor de uren gemeenschapswerk.

Volgens de hoofdofficier van SPS, mevrouw Carmen Ciornei, is het verontrustend dat er in Cluj-Napoca nu tweede generatie begunstigen van de MGL zijn, waaruit blijkt dat er om mensen te helpen uit de armoede, uitgebreide ingrepen nodig zijn. Geld op zich zal het probleem niet oplossen. Onderwijs speelt een belangrijke rol, maar op korte termijn zijn eenmalige trainingen ook geen oplossing. Naast het ontvangen van het geld en gratis maaltijden moet elk lid van een arm gezin of huishouden een educatieve interventie ondergaan om hun kansen op een baan te vergroten - ook voor de jongere generatie om goed te presteren op school, zodat het ‘overdragen van de status van ‘maatschappelijke bijstand’ van ouders op kinderen wordt voorkomen. Naar mening van mevrouw Ciornei, moet het maatschappelijk werk inhouden dat in nauwe samenwerking met de leden van een huishouden in extreme armoede, moet worden gekeken naar het ondersteunen ervan, bij het geleidelijk waarderen van werk, het leren hoe ze hun budget moeten beheren, het gevoel krijgen van eigenwaarde als leden van de gemeenschap, en zich beter voelen om te fungeren als individuen binnen hun gemeenschap en die die zich ontwikkelt.

Effectieve interventies die mevrouw Ciornei in gedachten heeft voor de armste gezinnen in Cluj-Napoca zijn vergelijkbaar met het Franse model van de tripartiete sociale contract - een langdurige overeenkomst tussen vertegenwoordigers van de lokale overheid, van de sociale bijstand en een expert die zou kunnen dienen als groep-facilitator. In dit model werden mensen geselecteerd uit de rechthebbenden op het solidariteitsinkomen worden aangezet om te werken met de andere armen in de gemeenschap, om te beslissen over een vorm van sociale economie gericht op het benutten van de kracht van de groep. Communicatie, samenwerking, leren en toewijding aan de ondersteuning van de armen in deze vorm van ‘empowerment’ lijken de sleutels tot het oplossen van het probleem van de armoede.

Onder de vlag van de Direcția de Asistență Socială și Medicală [DASM – Social and Medical Assistance] in de gemeente Cluj-Napoca, Romania, is er het bureau dat werkt met de armste mensen, de zogenaamde Social Protection Service (SPS). Om meer te leren van de armste mensen in de gemeente die worden geholpen bij dit openbare bureau, hebben we gekeken naar hoe de dienst opereert en wat de visie van de manager is op wat beter kan worden gedaan.

*Om mensen te ondersteunen bij het uit de armoede komen, zijn
verstreckende interventies nodig. Geld alleen lost het niet op.*

SAMENVATTING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN – ARMOEDE IN NEDERLAND

Goed, voldoende... maar... wat zal de toekomst ons brengen?

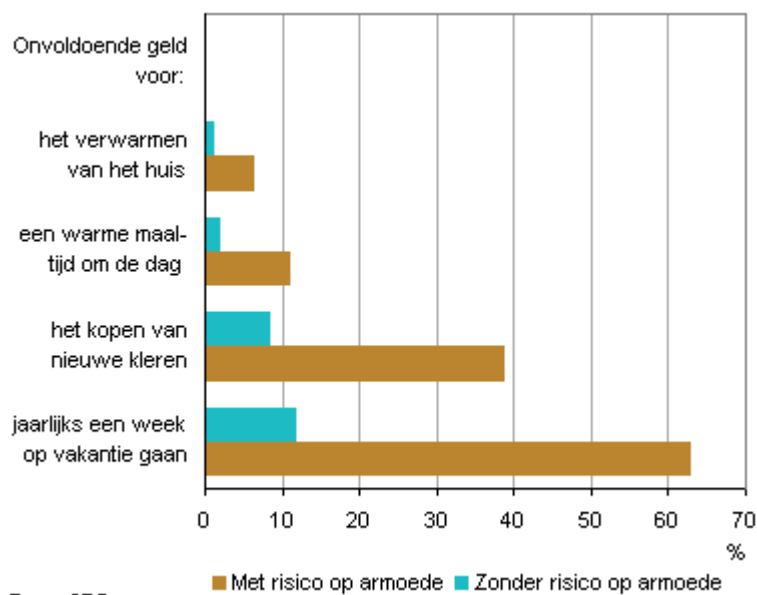
In ons onderzoek voor de TAP-project vragen we mensen in Nederland naar hun situatie, in een specifiek aantal gevallen. Ze hebben niet zoveel geld, geen spaargeld, en in de meeste gevallen zijn er schulden. Maar in het algemeen zijn ze hoopvol, toch relatief tevreden met hoe de situatie is. Het is niet goed, net genoeg... maar het kon slechter. Dit is te danken aan het feit dat een van de aspecten van deze 'beslissing' is de manier waarop ze kijken naar de situatie in andere landen, zoals we ook doen in het project. Kijkend naar het dagelijkse nieuws en documentaires op internet blijkt dat veel mensen problemen om te overleven daar, in die andere regio's. Te vergelijken met wat er mogelijk is in Nederland geeft dit hen het gevoel dat de armoede hier compleet anders is dan in dezelfde situatie daar.

Mensen zijn optimistisch genoeg over wat er zal gebeuren in de komende jaren. Niet iedereen, maar 'we moeten er het beste van te maken'. Echter, kijkend naar relevante informatie, zoals we aan het doen zijn in de interviews, moeten we opmerken dat de economische situatie een aantal snelle verbeteringen moet doormaken, om echt hun 'wensen' waar te maken. Dat is dus waarvoor wij als Europa en de lidstaten moeten vechten.

Hier wat informatie over de situatie voor de twee groepen:

LEIDO is een nationaal netwerk dat bestaat sinds 1999. Het komt voor uit het ondersteunen van Nederlandse instellingen bij het vormgeven van werkend-leren. Maar het is uitgegroeid naar een netwerk dat rond veel thema's activiteiten ontplooid, gekoppeld aan het concept van levenlang leren.

Seminars, conferenties en andere bijeenkomsten worden georganiseerd voor degenen die binnen onderwijsinstellingen en daaraan gekoppelde organisaties (werkveld, politie en overhead) die zijn betrokken bij politiek en strategie.

Bron: CBS, 2014

Korte samenvatting van de onderzoeksresultaten – Nederland

Nederland wordt door veel landen gezien als een land waarbij de mensen een goed leven hebben, ook als ze in moeilijke omstandigheden terechtkomen. Er is een goed vangnet daarvoor, om mensen te helpen als ze in armoede dreigen te komen en ze zich buiten de gemeenschap zien geplaatst. Toch is het zo dat volgens de formele statistieken ongeveer 11 procent van de Nederlandse bevolking onder de armoedegrens leeft.

Dit beeld komt ook naar voren uit de interviews die door Leido in het kader van het project TAP met 16 mensen zijn gehouden. Deze mensen zitten al in de armoede of komen daarin terecht als er niets gebeurt, als alleenstaande of met het gezin. Ook zitten ze vaak in een situatie waarin sprake is van sociale uitsluiting, maar dat valt in Nederland in het algemeen nog wel mee.

Uit de interviews blijkt dat er veel verborgen armoede is, dus dat het voor anderen niet echt zichtbaar is. Men probeert zichzelf te redden, met behulp van familie en goede vrienden. Dat lukt in het algemeen goed. Ook zijn de ervaringen met instanties, gemeentes en andere organisaties die steun kunnen en willen verlenen (voedselbank, kerk, wijkteams en dat soort organisaties) in het algemeen goed. De ambtenaren zijn zeker bereid te helpen, al zijn de regelingen niet altijd adequaat en zijn procedures erg lastig te hanteren.

Onder de 16 mensen waren 4 mannen. Het blijkt dat vrouwen meer te maken hebben met armoede, gezien de verhoudingen tussen mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt. Het niveau van de opleiding speelt in het algemeen geen rol; iedereen kan met armoede en sociale uitsluiting te maken krijgen.

De mensen stellen dat het ook allemaal met de eigen persoonlijkheid te maken heeft. Een positieve instelling, met een aanpak die moet leiden tot een beter leven, kan zonder meer helpen. Ze zeggen dat ze, vaak met schulden die moeten worden afgelost (met steun van een organisatie), in armoedige omstandigheden leven, maar dat de toekomst er veelal positief uit ziet. Daarbij is er overigens geen verschil tussen degenen die in steden wonen en mensen op het platteland.

Het inkomen is voor een alleenstaande rond de 900 euro als het gaat om de bijstand. Voor een gezin is dat een paar honderd euro meer.

*De interviews laten zien dat er veel verborgen armoede is, zo dat niet
zichtbaar zijn voor anderen. Men probeert zich te redden, met de
hulp van familie en goede vrienden.
Dat werkt in het algemeen wel goed.*
